

Foredrag v. Hanne Urhøj

Da Jung udarbejdede teorien om typerne for 100 år siden, kunne han nok ikke ane, hvordan mennesket anno 2017 ville komme til at arbejde ad hoc i evigt skiftende grupper. Men hvis han levede i dag, ville han – tænker jeg – sætte alle sejl til for at hjælpe mennesker til at forstå, hvilken betydning den personlige typologi har for den måde, vi forstår os selv og andre på i de efterhånden evigt skiftende samspil, vi har med hinanden. Jeg forestiller mig også, at Jung ville være optaget af den version af typologien, som er udarbejdet af John Beebe. Beebe siger, at de otte bevidsthedsfunktioner, som typologien jo handler om, nærmer sig bevidstheden 'på ryggen af' otte arketyperiske komplekser. Og med hans psykodynamiske typologimodel kan vi se, hvordan disse komplekser er organiseret i en indre dramaturgi bestående af 4 arketyperiske modsatte par; helt vs. anima/-mus, barn vs. forældre, trikster vs. senex og rasmus modsat vs. dæmon. Disse indre arketyperiske former organiserer indre billeder, følelser – også frosne følelser - og narrativer fra opvæksten og det levede liv i det hele taget. Ved at koble vores bevidsthedsfunktioner til en sådan arketyperisk dynamik får typologien en helt ny dimension. Arketype-typologien kan ikke bare bidrage til at forklare, hvordan typologiske forskelle kan forstås og håndteres i forhold til bevidsthedsfunktionerne, men til at begribe og rumme, hvordan bare det at være i stue sammen med forskellige typologier – på både godt og ondt - kan sætte gang i arketyperiske dramaer, hvor ingen aner, hvad der foregår. Sagen er, at tænkefunktion fx ikke bare er tænkefunktion. Den introverte tænkefunktion konfigureres hos den enkelte på et ud af otte mulige arketyperiske komplekser. Og en tænkefunktion, der konfigureres 'på ryggen af' en far-arketype fungerer meget forskelligt fra en tænkefunktion, der løftes mod bevidstheden af en puer-arketype. Herudover konfigureres de enkelte bevidsthedsfunktioner unikt med den unikke personlige historie. Sidst men ikke mindst har kulturen en afgørende betydning for, hvordan en aktuel bevidsthedsfunktion overhovedet kan bringes i spil eller måske sættes ud på et kulturelt sidespor. Og således har vi otte bevidsthedsfunktioner, som skal på plads imellem indre og ydre dynamik. I de evigt skiftende samspil – og med øget social kompleksitet – bliver flere bevidsthedsfunktioner og underliggende arketyperiske komplekser aktiveret. Presset på psyken øges - også på den del af psyken, som er mindre kompatibel med jeget og dermed den del af det indre arketyperiske drama, som er uden for jegets rækkevidde. Det kræver ikke bare stærke og fleksible jeg-funktioner, men også en veludviklet psykisk kapacitet til at rumme den arketyperiske dynamik, som vækkes i de mange skiftende samspil, vi har med hinanden. Aftenens spørgsmål kredser om, hvordan vi ruster os selv og hinanden til en øget social kompleksitet. Udover min præsentation af teori og cases vil der blive tid til en afsluttende debat.

Hanne Urhøj. www.psykoanalyse.nu